

A versegi templom középkori részletei

2010 január 22. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

• [0](#)

5

Átlag: 5 (1 szavazat)

Mérték

Magyar Nemzet szombati magazinjának egyik legérdekesebb sorozatát közöljük le folytatásokban, melyben a remek Ludwig Emil megmutatja nekünk a rejtőzködő Magyarország eldugott kincseit, melyek mellett sokszor figyelmetlenül elhaladunk a mindennapi rohanó életünk során. Vigyázzunk ezekre a páratlan kincsekre, hiszen ezek a kincsek alappillérei szeretett Hazánknak.

Középkori építészeti örökségünknek még mindig jelentős része rejtőzik a későbbi századokban keletkezett falak szövetségében. Az elmúlt évtizedek régészeti kutatásai és emléki helyreállításai során számos barokk templom vakolata alól kerültek napvilágra szebbnél szebb román kori és gótikus kapuzatok, ablakok, párkányok, freskók és más épületedíszek, de még mindig számíthatunk meglepetésekre. A versegi római katolikus plébániatemplom XVIII. századi falaiból például pompás csúcsíves stílusú és román kori részletek bontakoztak ki.

A Pest, Nógrád és Heves megyék hármashatáránál, a Vanyarci-patak mentén található szép fekvésű, ezerötszáz lelkes Verseg neve – Wersegdként – 1386-ban szerepel első ízben írott formában. A török időkben a falu nem néptelenedett el, 1559-ben 46 jobbágyportáját írták össze.

Templomáról az 1702. évi egyház-látogatási jegyzékben az áll, hogy szentélye és sekrestyéje boltozott, szószerű kőből van. Két évvel később a padok deszkájából koporsót kellett készíteni a pestisjárványban elhunytaknak. Az épületet 1739 és 1767 között újították meg, majd a XIX. és XX. században több ízben renoválták. 1987-ben kezdték meg a versegi Szent Miklós-plébániatemplom régészeti feltárását Mezey Alice irányításával. Ennek során a padlózat szintje alól, a hajó északi oldalán előkerült egy kisméretű (öt és fél méter hosszú), keleti végén félköríves szentélyzáródású templom alapozása. Ez volt a település első, az 1200-as években épült egyháza, amelyet nyugati irányban alighanem még a XIII. század folyamán meghosszabbítottak. A következő két évszázadban ehhez képest már jelentősen bővítették a templomot: a kétszeres szélességű hajóhoz sokszögzáródású szentély és méretes sekrestye készült. A déli oldalon feltárt támpilléralapok gótikus boltozatra engednek következtetni. Az 1500-as években még több kisebb-nagyobb átalakításra került sor, majd a török hódoltság idején lassan tönkrement a templom.

A falkutatás és a emléki helyreállítás eredményeként ma a hajó északi oldalán látható az első templom eredeti román stílusú, kváderek homlokzatának egy szakasza, felül ívsoros párkánnyal. A déli hajófal külsején a csúcsíves ablaknyílások már a XIV. századi bővítést tanúsítják a különböző formájú támpillérekkel együtt. És ugyanitt látjuk azt a faragott keretes, egyenes szemöldökkövű gótikus kapuzatot, amelyet egy ritka szép címeregyüttes díszít. A felső, sarkányos-fogas motívum a Báthoriakra vall: az építetű somlyói Báthori IV. Miklós lehetett, aki 1475 és 1506 között volt a váci egyházmegye püspöke. Az alsó, kisebb kércímer ötágú koronából kinövő, balra néző, nyílvezzel átlított nyakú ágaskodó szarvast ábrázol, tulajdonosaként több korabeli északkelet-magyarországi família is szóba jöhet, a legvalószínűbb azonban a XV. században itt földbirtokos Wersegdi család. Később a Podmaniczkyknak, Majthényiaknak és Fáyaknak volt birtoka Versegen. A váci püspökség mindvégig a templom kegyura maradt; a község 1704 és 1716 között több országgyűlés és Pest vármegyei rendi gyűlés színhelye volt.

Ludwig Emil, mno.hu

DR. DRÁBIK JÁNOS
100 ÉVVEL TRIANON UTÁN
DVD A trianoni gyalázaatról tabumentesen

„Egy film amelyet minden
magyarnak látnia kell”

Ajánló
